

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Development of the Learning Activity Packages Based on Cooperative Learning on Thai Learning Substance Group Entitled “Thai Grammar in Use” for Prathom Suksa 5

ผู้วิจัย นางรัศมี ศรีพยอม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ดร.พจมาน ชำนาญกิจ

Researcher : Ratsamee Sripayom ; Thesis Advisor : (1) Dr. Potchaman Chamnankit

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและ 4) ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านโคกหินแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แบบแผนการวิจัยใช้แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียน- หลังเรียน (One-Group Pre-test Post-test Design) สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ชนิด Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีประสิทธิภาพ 85.73 / 82.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย มีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี
4. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย มีเจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop the learning activity packages based on Cooperative learning on thai learning substance group entitled “Thai Grammar in Use” with the efficiency criterion of 80/80 2) to compare the achievement of learning thai grammar between the pre – learning and the post – learning 3) to study about group working behavior of the students. And 4) to study the attitude of the students learning with the developed instructional packages

The sample group consisted of 16 Prathom Suksa 5 students of Ban Khogkhinhae School under the Office of Nakhon Panom Educational Service Area 1 in the second semester of academic year 2011. The group was selected by purposive sampling technique. The “One – Group Pretest – Posttest Design” was utilized in this study. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, and t – test (Dependent Samples).

The results of the research were:

1. The efficiency of the instructional packages developed by the researcher was 85.73 / 82.91, which was higher than the set criterion.
2. The posttest average scores of learning achievement of the students learning activity packages based on Cooperative learning on Thai learning substance group entitled “Thai Grammar in Use” were higher than those of their pretest at the .05 level of significance.
3. The average scores of group working behavior of the students learning activity packages based on Cooperative learning on Thai learning substance group entitled “Thai Grammar in Use” were at the high level.
4. The average scores of learning of the students learning attitude activity packages based on Cooperative learning on Thai learning substance group entitled “Thai Grammar in Use” were at the high level.

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่าง มีคุณธรรม ทำให้สามารถประกอบธุรกิจการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ได้อย่างสันติสุข นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ ภาษาไทยเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวทัศน์ เศรษฐกิจ และสุนทรียภาพโดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นทรัพย์สินปัญญาของชาติที่ควรค่าแก่ การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติ

ตลอดไป (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 1) ภาษาไทย มีความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นภาษาประจำชาติเป็นความมั่นคงของชาติ และเป็นมรดก ทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ เพื่อเป็นเครื่องมือที่แสดงว่า ชาติไทยเราเป็นชาติ ที่ยิ่งใหญ่ และมีวัฒนธรรมตั้งแต่โบราณกาล (วรรณิ โสภประยูร, 2537, หน้า 16)

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิมคือไม่เน้นการอ่านออกเขียน ได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาไทยเป็นทักษะที่ผู้ใช้ภาษาต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็น การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด เพื่อให้การสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและใช้ภาษาในการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิต และปัญหาของสังคมเน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นยังสอนภาษา เพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์ และประมวลค่ามากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดได้

อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทย จะต้องเน้นการรักภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ ในรูปของ หลักภาษา ซึ่งเป็นเกณฑ์การใช้ภาษาวรรณคดีและ วรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวยตาม หลักภาษา (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 1) การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันมิได้มุ่งหวังให้ นักเรียนอ่านออก เขียนได้ เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้ นักเรียนนำความรู้ความสามารถ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ จริงสามารถสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพ ใช้เป็นเครื่องมือใน การเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้อง รักษาภาษาไทยไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติด้วย (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 21) ดังนั้นการเรียนภาษาไทย ต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน และจะต้องทำการฝึกฝน ทักษะอย่างจริงจัง จึง ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาเพิ่มขึ้น (กรมวิชาการ, 2538, หน้า 6) และได้กำหนดให้การอ่านคล่องเป็น นโยบายการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การอ่าน และการเขียนเป็นภารกิจสำคัญในหลายประเทศในโลก เพราะเมื่อคนอ่านและเขียนได้ก็มีความรู้ สามารถปรับปรุง คุณภาพชีวิตได้ดีขึ้น การอ่านและการเขียน จึงเป็นทักษะที่ มีบทบาทในการเรียนรู้ การอ่านเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อ ผู้เรียน ครูจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่วตามไป ด้วยเช่นกัน (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 21) ซึ่งสอดคล้อง กับ ทศนีย์ ศุภเมธี (2542, หน้า 4-7) ที่กล่าว ถึงความ จำเป็นในการสอนภาษาไทย ดังนี้ 1) ต้องใช้ภาษาในการ ติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน 2) ต้องใช้ภาษาเพื่อเป็น พื้นฐานในการศึกษาวิชาการต่างๆ อีกมากมาย 3) ต้อง ใช้ภาษาเพื่อ การประกอบอาชีพ 4) ต้องใช้ภาษาเพื่อหา ความบันเทิง 5) ต้องใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม จาก เหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้มีความจำเป็น ต้องเรียนภาษาไทย เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารและอื่นๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2552,

2553, และปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านโคกหินแร่ อำเภอรณนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเฉลี่ย ปีการศึกษา 2552 ร้อยละ 71.37 ปี การศึกษา 2553 ร้อยละ 73.96 ปีการศึกษา 2554 ร้อยละ 76.86 เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา ร้อยละ 74.06 ซึ่ง เป้าหมายของโรงเรียนกำหนดไว้ที่ร้อยละ 80.00 ซึ่งยังมี ผลต่างร้อยละ -5.94 จะเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า เป้าหมายของโรงเรียน และจากการประเมินการอ่านและ การเขียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 ปีการศึกษา 2554 พบว่ามีปัญหาการอ่าน ร้อยละ 35.29 มีปัญหาการเขียน ร้อยละ 43.75 ซึ่งยังสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบ กับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 มอ บนโยบาย การแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ให้เป็น เป้าหมายอันดับแรกที่ทุกโรงเรียนในสังกัดต้องร่วมแก้ไขให้ หหมดไป เมื่อพิจารณาและศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถสรุปสาเหตุของปัญหา คือครูผู้สอนจัดกิจกรรม การเรียนและการสอนไม่น่าสนใจ ครูใช้วิธีการสอนตาม คู่มือและสอน ตามหนังสือเรียน แล้วให้นักเรียนฝึกตาม หนังสือเรียน พบว่านักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการ เรียน เมื่อให้ทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนเก่งเท่านั้นเป็น ผู้ทำงาน ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนไม่ช่วยเพื่อนทำงาน เนื่องจากขาดทักษะการอ่านและการเขียน นอกจากนี้ครูยัง ใช้รูปแบบการสอนที่ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลางและปัญหาการ สอนของครูภาษาไทยนั้น เมื่อนักเรียน เรียนโดยขาด สิ่งจูงใจในการเรียนรวมทั้งกิจกรรมการสอนไม่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีเจตคติไม่ดีต่อ การเรียนภาษาไทย ประกอบกับครูที่มีประสบการณ์การสอนมายาวนานไม่ ยอมเปลี่ยนแปลง และไม่คิดหาเทคนิคใหม่ๆ มาใช้สอน ซึ่ง ครูมักใช้สื่อการสอนเฉพาะกระดานดำหรือเพียงรูปภาพ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ครูส่วนใหญ่ให้ความสนใจ และ ความสำคัญ แก่ผู้เรียนน้อย ผู้เรียนแต่ละคนได้รับการ ปฏิบัติอย่างเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล (รุ่ง แก้วแดง, 2542, หน้า 12) ซึ่งสอดคล้องกับ อรรถัย มูลคำและคณะ (2543, หน้า 24) ซึ่งได้กล่าวว่า บุคคล มีศักยภาพในการเรียนรู้แตกต่างกัน แต่ถึงแตกต่าง

กันแค่นั้น เพียงใดก็ตาม บุคคลย่อมสามารถพัฒนาความสามารถให้เต็มศักยภาพที่ตนมีอยู่ได้ ปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวครูผู้สอน ควรมีการศึกษาวิธีการที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ ให้ทั้งความรู้ให้ทักษะ และความสนุกสนานไปพร้อมๆ กัน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สนใจและคร่ำครึในวิชาภาษาไทยให้มากขึ้น และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสอน แบบมุ่งประสบการณ์การสอนแบบร่วมมือ การใช้ชุดกิจกรรม บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนการ์ตูน รวมทั้ง การสอนโดยใช้เกม และการใช้ แบบฝึกทักษะ (จิราพร วัฒนวิทย์กิจ, 2536, หน้า 42 - 46) กรมวิชาการ (2545, หน้า 4-5) ได้เสนอแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน การสอน ที่เน้นกระบวนการกลุ่ม จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญคือการแบ่งกลุ่มคละกันให้มีทั้งเด็กที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง เรียนอ่อน จะช่วยเด็กที่เรียนอ่อนได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่แท้จริงนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูจะต้องปรับปรุงการสอนใหม่ โดยนำเอาเทคนิค และวิธีการสอนแบบใหม่ๆ เข้าไปช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจ ซึ่งเทคนิค และวิธีการที่จะนำมาจะต้องสอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมกันคิดร่วมกันค้นคว้าร่วมกันทำงานร่วมกันแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะมีอยู่หลายลักษณะที่ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนช่วยเหลือให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้โดยการเตรียมการด้านเนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนผู้สอนคอยสอดส่องสำรวจในขณะที่ผู้เรียนฝึกหัด และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองและเกิดการพัฒนาขึ้น

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมาย กลุ่มนี้การศึกษาที่เผยแพร่ แนวคิดของการเรียนรู้ก็คือ

สลาบิน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) และ ร็อบเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู กับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียน กับบทเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นมิติ ที่มักจะถูกละเลยหรือมองข้ามไปต่างๆ ที่มีผลการวิจัยชี้ชัดว่า ความรู้สึกของผู้เรียนต่อตนเองต่อโรงเรียน ครู และเพื่อนร่วมชั้นมีผล ต่อการเรียนรู้มาก ซึ่งการปฏิสัมพันธ์ต่อผู้เรียนมี 3 ลักษณะ (ทิตนา แชมมณี, 2545, หน้า 196) คือ การแข่งขันในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่อง หรือได้รับการตอบแทน ในลักษณะต่างๆ และต่างคนต่างเรียนคือแต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ร่วมมือหรือช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ คือแต่ละคนต่างก็ดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงมีความสนใจ และได้ศึกษานวัตกรรมและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้คำแนะนำและมีหลักการของจิตวิทยาประกอบในการเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จซึ่งจะนำไปสู่ การแก้ปัญหาทางด้านการอ่าน และเขียน ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจ และสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่ง ชุดกิจกรรมได้มีการนำ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และนวัตกรรมต่างๆ มาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้สามารถลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง และร่วมกับคนอื่นในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง มีความสุข และผลที่ได้ก็จะเป็นการส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่าน และ การเขียนในสาระที่ 4 เรื่องหลักการใช้ภาษาได้ถูกต้องดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

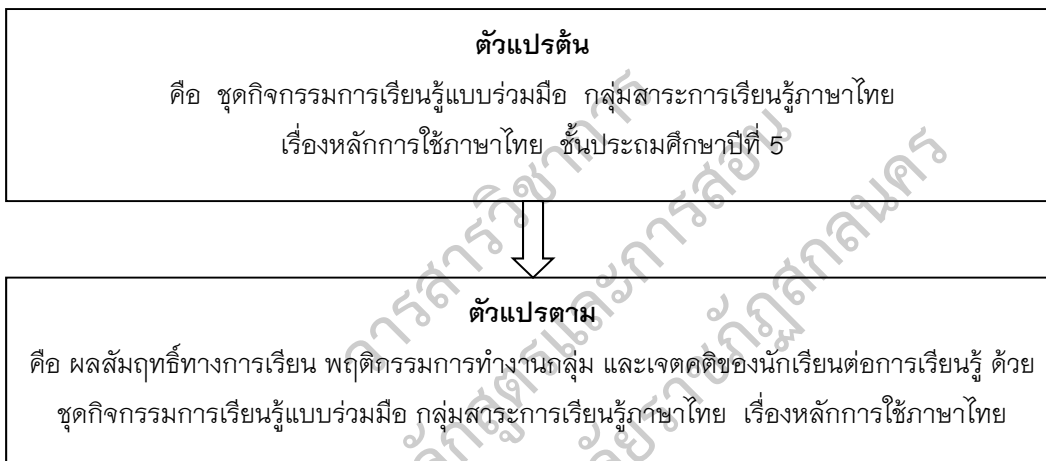
- 1 เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย โดยใช้เกณฑ์ 80/80
- 2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่

เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย

- 3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย
- 4 เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในเครือข่ายตำบลโคกหินแฮ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 จำนวน 5 โรงเรียน รวมนักเรียน 60 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านโคกหินแฮ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 จำนวน 16 คนซึ่งวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 ชุด
2. คู่มือครูประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5. แบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้ในการเรียนการสอน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one testing) โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทดลองกับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 4 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนระดับเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และหาข้อบกพร่อง แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

2. ทดลองกลุ่มย่อย (Small Group Testing) โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทดลองกับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหา นี้มาก่อน จำนวน 12 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนระดับเก่ง 3 คน ปานกลาง 6 คน และอ่อน 3 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มมีนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. ทดลองภาคสนาม (large Group Testing) โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

4. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test ชนิด Dependent Samples

5. เก็บข้อมูลพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม โดยการสังเกต สอบถาม และบันทึกผลการเรียน

6. เก็บข้อมูลเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบวัด

7. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ t-test ชนิด Dependent Samples

3) วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของผู้เรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้คะแนนรวมเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดี พอใช้ ปรับปรุง

4) วิเคราะห์ระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยหาค่าเฉลี่ย

5. นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก

- 2.1.1 การคำนวณหาระดับความยากง่าย
- 2.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก
- 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้วิธีคำนวณจากสูตร KR₂₀
- 2.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย
- 2.4 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามมาตรฐาน 80/80
- 2.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบ ก่อนเรียน และหลังเรียน ใช้การทดสอบค่า t (t-test ชนิด Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.73 / 82.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนได้รับการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. พฤติกรรมการทำงานกลุ่มในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าพฤติกรรม การทำงานกลุ่มอยู่ในระดับดี
4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หากพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เจตคติต่อการเรียนการสอนให้สูงขึ้นได้ จึงมีประเด็น ที่น่าจะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 85.73/82.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

3. ด้านพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

จากการศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการทำงานกลุ่มโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากนักเรียนที่ได้เรียนโดยวิธีการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ จะมีบรรยากาศทางการเรียนเต็มไปด้วยมิตรภาพและความร่วมมือกันของสมาชิกในการทำงานกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4. ด้านเจตคติที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยโดย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรพิจารณาสนับสนุนให้นำการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระอื่นๆ อีกทั้งควรพิจารณาสนับสนุนในการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จัดหรือส่งครูเข้าอบรมสัมมนาการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

1.2.1 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ในการเรียนการสอนทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยทุกระดับชั้นเพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นับว่าเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมต่อไป

1.2.2 ครูควรได้รับการอบรมและสัมมนาหรือขอคำแนะนำจากผู้รู้ด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ

1.2.3 การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ครูควรได้อบรมความรับผิดชอบคุณธรรมจริยธรรม และความซื่อสัตย์ เนื่องจากภายในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องร่วมทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาเท่านั้น และภายในชุดการเรียนการสอน มีเฉลย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2551). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประภาพร โล่ห์ทองคำ. (2552). *การสอนกลุ่มสัมพันธ์ในโรงเรียน*. นครราชสีมา: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา.

ปรีญา นามพล. (2546). *ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับ*

การสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประเทือง คล้ายสุบรรณ. (2553). *อ่านเขียนคำไทย*. เอกสารประกอบการอบรม ครูสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ.

วงศ์สิริ ถาวรชีพ. (2547). *การศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ*

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กิจกรรมเฉลยแบบฝึกหัด หากนักเรียนไม่มีความซื่อสัตย์ การเรียนการสอนจะไม่ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

1.2.5 การนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มที่ทำการวิจัยนี้ ครูควรปรับเวลาการทำกิจกรรมและการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ เช่น การใช้สำนวน คำสุภาพ คำพังเพย คำคล้องจอง การแต่งประโยค ฯลฯ เพราะจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด และหลากหลายมากขึ้น

2.2 ควรพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นนวัตกรรมที่แปลกใหม่ ทันสมัย และใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอื่นๆ เช่น พหุปัญญา บทเรียนคอมพิวเตอร์ หมวด 6 ใบ ฯลฯ

2.4 ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือผสมผสานการอ่านและการเขียน ที่มีต่อตัวแปรด้านอื่นๆ เช่นความคงทนในการเรียนรู้ เจตคติ ต่อการเรียน เป็นต้น